

RIVIERPRIK IN DE OUDE IJSSEL

Het gedrag van een bijzondere 'vis' tijdens
de paaimigratie

Martijn Faber | 13-03-2026

 SPORTVISUNIE

MARTIJN FABER

Projectmanager Vis & Water

Sinds 2 jaar werkzaam bij Sportvisunie

Verdwaalde planoloog (Radboud Universiteit)

Eén van mijn projecten is Swimway Oude IJssel

Sidekick

Matthijs de Vos, Ecoloog bij Waterschap Rijn & IJssel

Betrokken bij monitoring maar ook bij het nemen van maatregelen voor waternatuur in KRW

DE RIJN VERBINDT (DRV)

Swimway Oude IJssel is een project uit het DRV deelprogramma Gezonde Rijn (Interreg)

- Samenwerkingsverband 10 organisaties
- Grensoverschrijdend
- Drie deelprogramma's met projecten
 - Gezonde Rijn
 - Groene Rijn
 - Levendige Rijn
- Klimaatadaptatie en biodiversiteit in en rondom de Rijn
- Gedrag en herstel trekvisserij, waaronder de rivierprik

Deutschland – Nederland

De Rijn Verbindt
Der Rhein Verbindet

 SPORTVISUNIE

Link voor meer info: [De Rijn Verbindt](#)

SWIMWAY OUDE IJSEL

- Internationaal samenwerkingsproject
- Vismigratieonderzoek – kennisontwikkeling
- Participatie – vrijwilligers – **citizen science**
- Communicatie – films – jeugd – publiciteit

Doesburg

Bielheimerbeek

Doesburg <-> Dingden/Rhede = >45km

Aa strang

Issel

Rhede

Dingden

PROJECTGEBIED SWIMWAY DE OUDE IJSSEL
Vanuit Duitsland tot aan de IJssel bij Doesburg

DE BELANGRIJKSTE **STUWEN** VOOR VANDAAG

Doesburg

De Pol

Uift

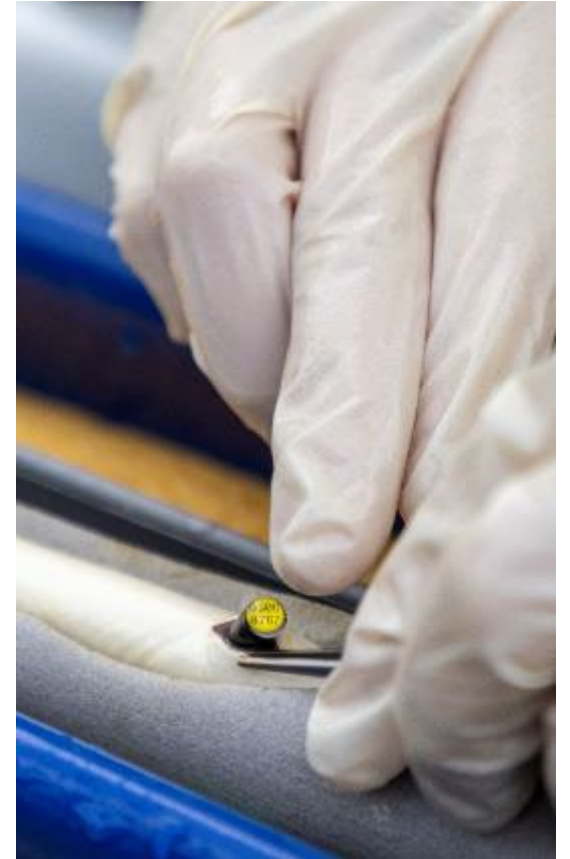
WAT HEBBEN WE ALLEMAAL GEDAAN?

Met dank aan >60 vrijwilligers

- Akoestisch netwerk
- Fuiikmonitoring
- Vismomenten
- Vissen gezenderd
- Eerste analyses/bevindingen
- Kennisuitwisseling
- Veel aandacht van media

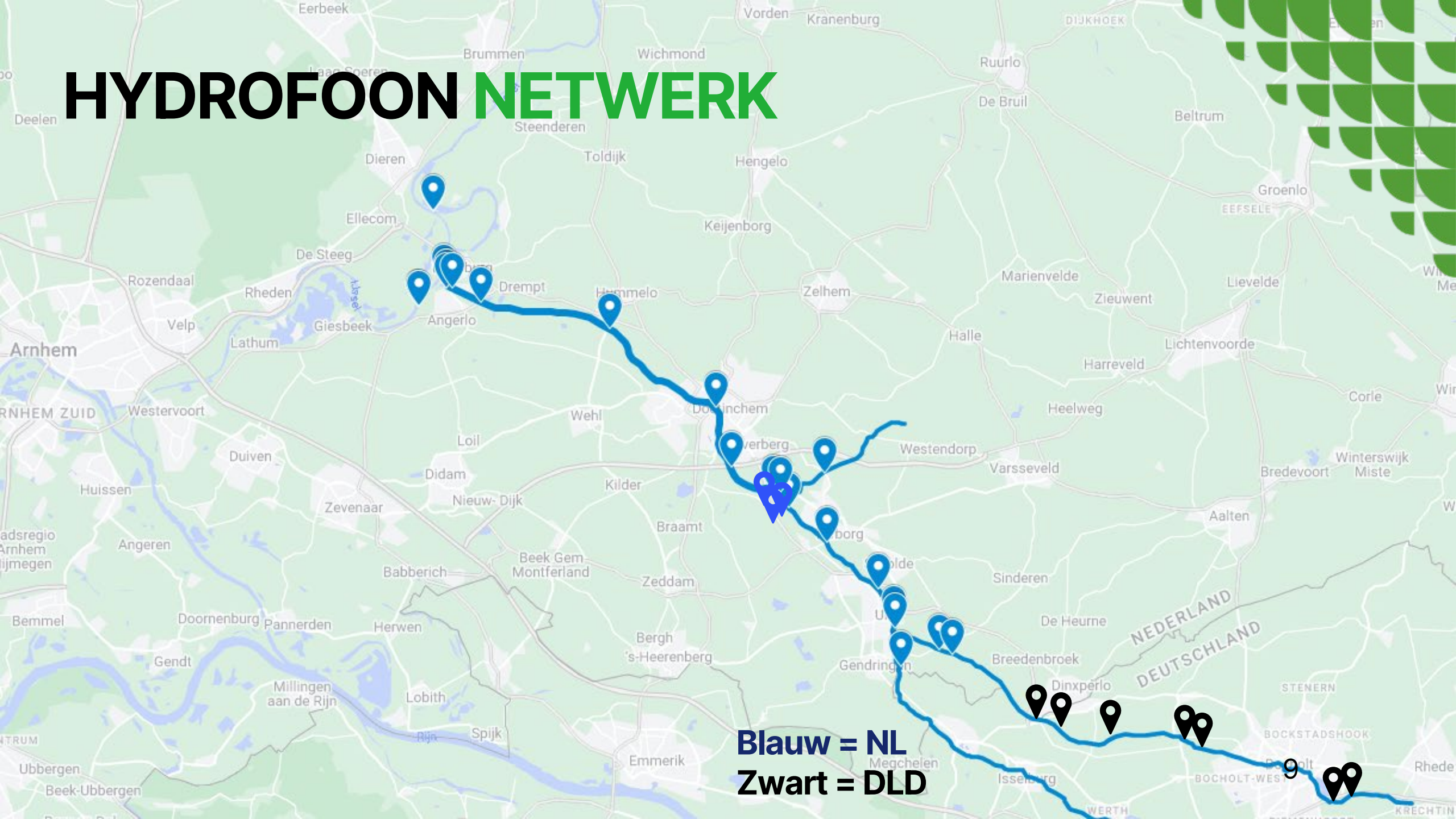

HOE ZIJN WE TE WERK GEGAAN?

Vismigratieonderzoek - Akoestische telemetrie – 2023/2026

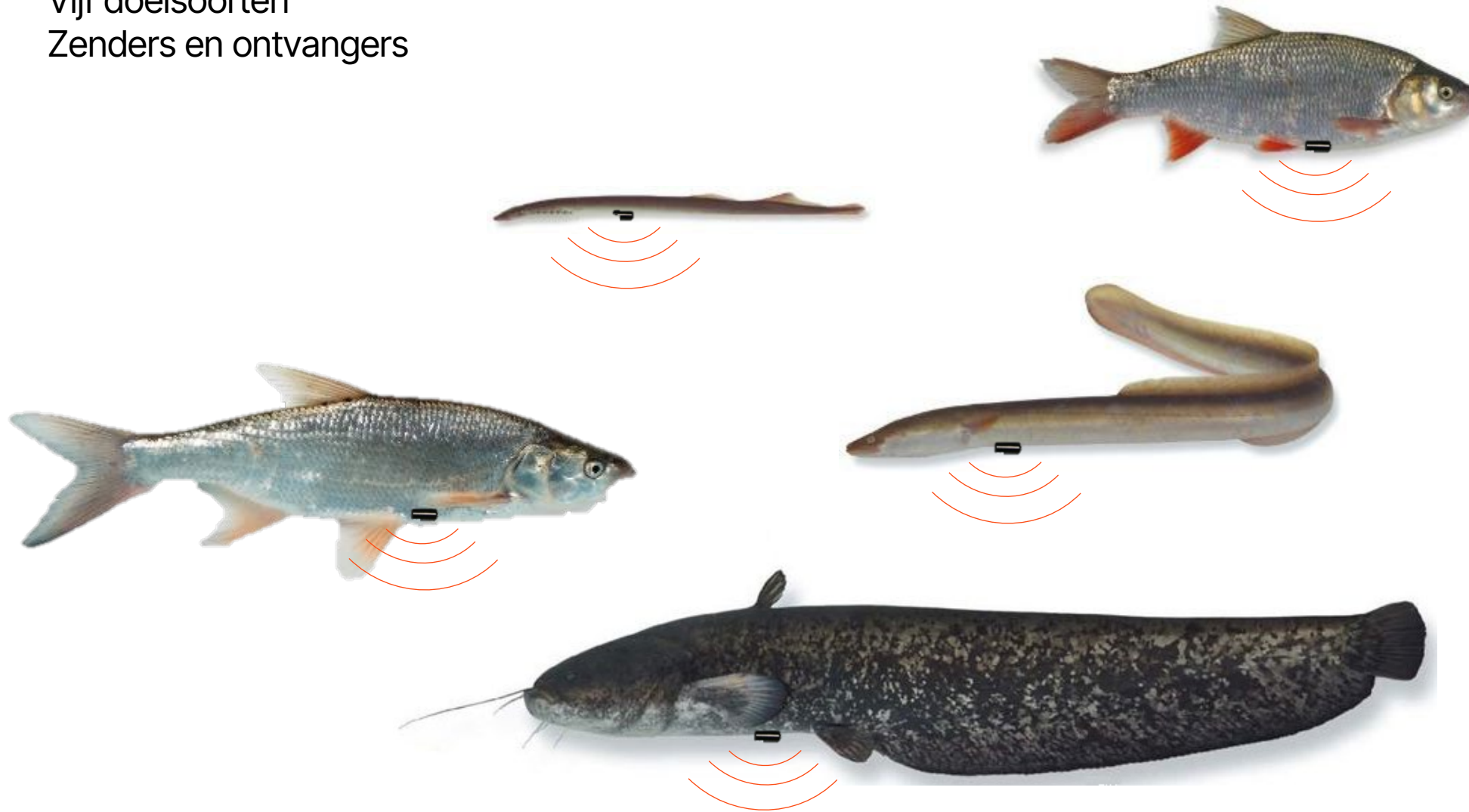
HYDROFOON NETWERK

Blauw = NL
Zwart = DLD

VISMIGRATIEONDERZOEK - AKOESTISCHE TELEMETRIE

Vijf doelsoorten
Zenders en ontvangers

RESULTATEN

FUIKMONITORING

Doel: vangen en zenderen rivierprik

- December 2023 – maart 2024
 - 4.690 vissen totaal
 - 22 vissoorten
 - 27 rivierprikken
 - Meeste op in één lichting: 529 vissen
- December 2024 – maart 2025
 - 2.086 vissen totaal
 - 15 vissoorten
 - 137 rivierprikken
 - Meeste op één lichting: 779 vissen
- Dankzij de hulp van >30 vrijwilligers!

RIVIERPRIKKEN IN DE OUDE IJSSEL

De eerste resultaten

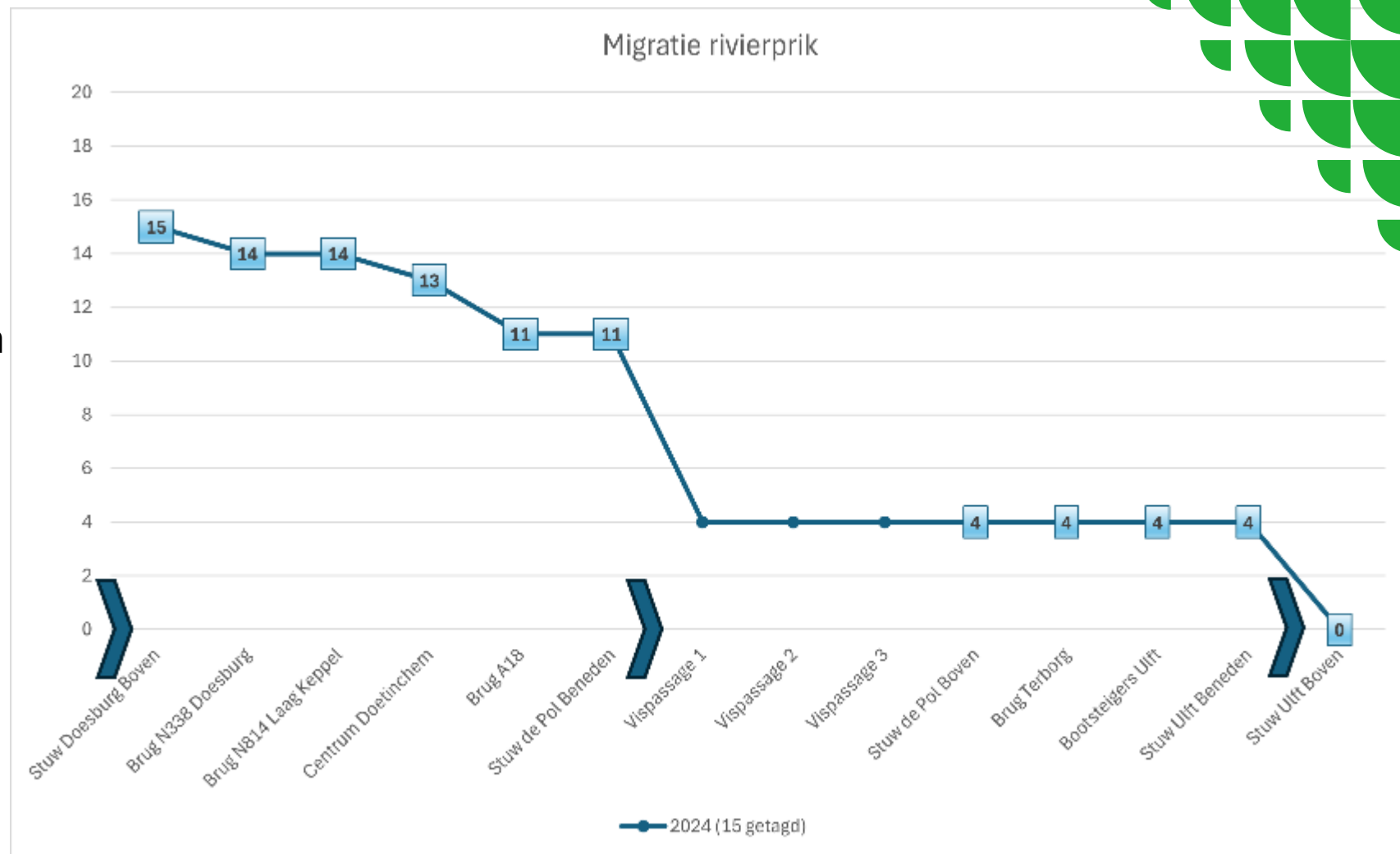
- Onderzoekperiode 15 dec 2023 tot 7 mei 2025
- Verdeeld over twee seizoenen:
dec 23 – mei 24 | dec 24 – mei 25
- Aantal gezenderde van de gevangen rivierprikken
15 van de 27 | 20 van de 137
- Aantal detecties:
148.691x | 16.373x

EERSTE SEIZOEN (2023-2024)

Tot waar kwam welke rivierprik?

Doesburg <-> De Pol = circa 17 km

ZWEMGEDRAG VAN 2 INDIVIDUEN

ID 8771

	06 Stuw Doesburg boven	07 Brug N338 Doesburg	08 Brug N814 Laag Keppel	09 Centrum Doetichem	10 Brug A18	11 Stuw De Pol beneden	14 Stuw De Pol boven	15 Brug Terborg	16 Bootsteigers Uift	17 Stuw Uift beneden
29-12-2023	8	4	1	3	6	1				
10-2-2024						16	16	6	3	
3-3-2024									4	
14-3-2024									12	
15-3-2024						19	8			
16-3-2024						68				
17-3-2024						26				
18-3-2024						4				
24-3-2024						8	3			

ID 8775

	06 Stuw Doesburg boven	07 Brug N338 Doesburg	08 Brug N814 Laag Keppel	09 Centrum Doetichem	10 Brug A18	11 Stuw De Pol beneden	14 Stuw De Pol boven	15 Brug Terborg	16 Bootsteigers Uift	17 Stuw Uift beneden
10-1-2024	1	10	4	3						
11-1-2024				7	4					
19-2-2024		5	1	5						
20-2-2024		5	2	7	4	13	8	8		
21-2-2024										4
23-3-2024									12	6
24-3-2024									11	10
16-4-2024								20	11	2
17-4-2024				6	3	8	9	7	8	
18-4-2024	2	9	4	2						

Doesburg <-> De Pol = circa 17 km

Let goed op de data, daar zit soms een tijdje tussen 😊

EERSTE SEIZOEN (2023-2024)

Een eerste analyse ...

- Klein succesratio
- Hoge migratiedrang (tot 0,61 m/s)
- Stroomafwaartse migratie en pendelgedrag
- Passeren stuw duurt soms meerdere weken
- Stuwen De Pol, Uift en Bielheimerbeek lijken een migratieobstakel te vormen
- Mogelijk paai onder stuw Bielheimerbeek, stuw De Pol en/of in bypass de Pol

3

1

2

Mogelijk paai onder stuw Bielheimerbeek (3),
in bypass de Pol (2) en/of onder stuw De Pol (1)

TUSSENTIJDSE OPTIMALISATIES

Optimalisaties t.b.v. tweede seizoen

Doel: meer data verzamelen om vragen te beantwoorden

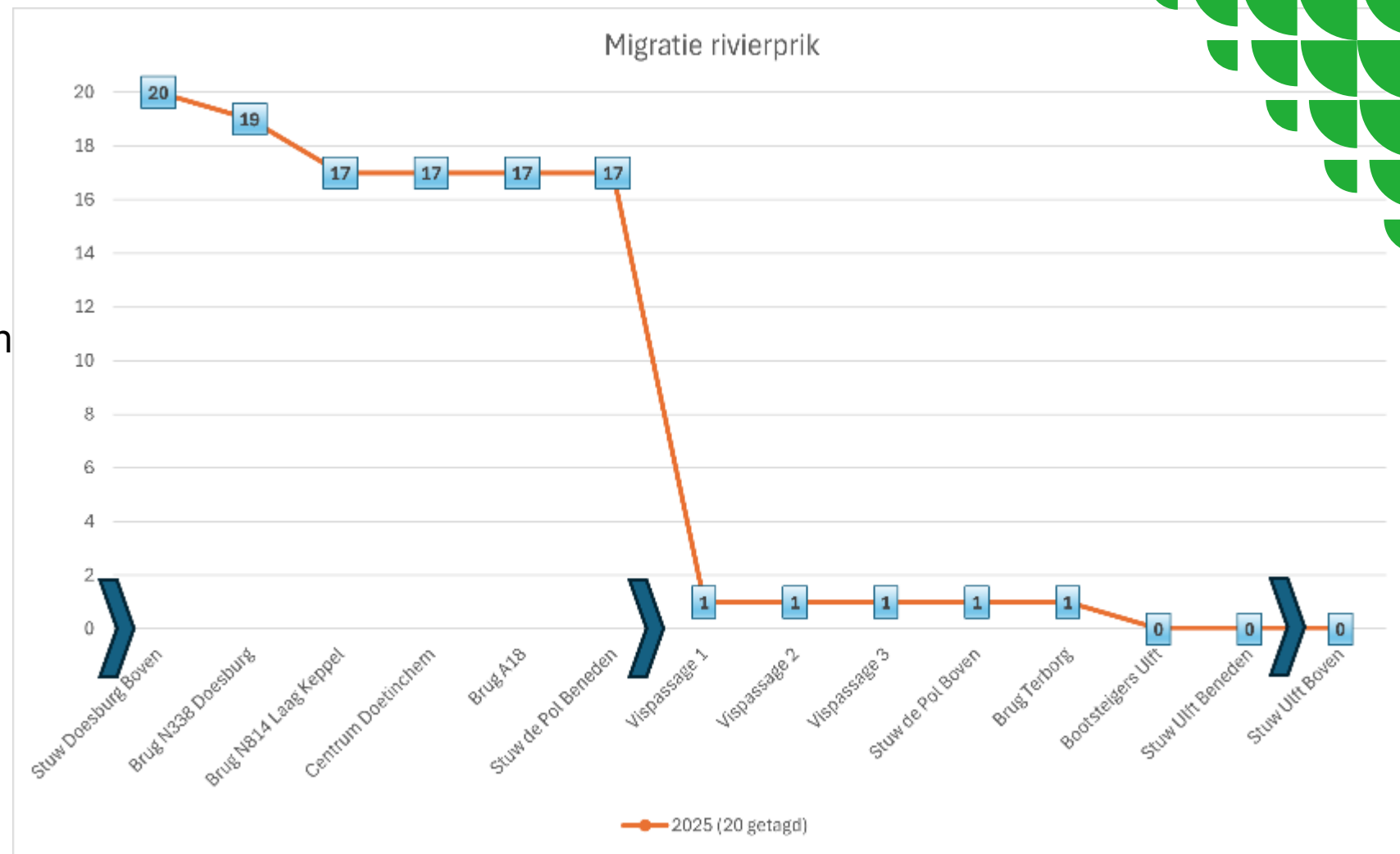
- Drie extra ontvangers in vispassage bij stuw De Pol
- Handmatig vis opzoeken in paaiperiode
- Meer rivierprikken voorzien van een zender: 20 i.p.v. 15 exemplaren

TWEEDE SEIZOEN (2024-2025)

Tot waar kwam welke rivierprik?

Doesburg <-> De Pol = circa 17 km

TWEEDE SEIZOEN (2024-2025)

Een eerste analyse ...

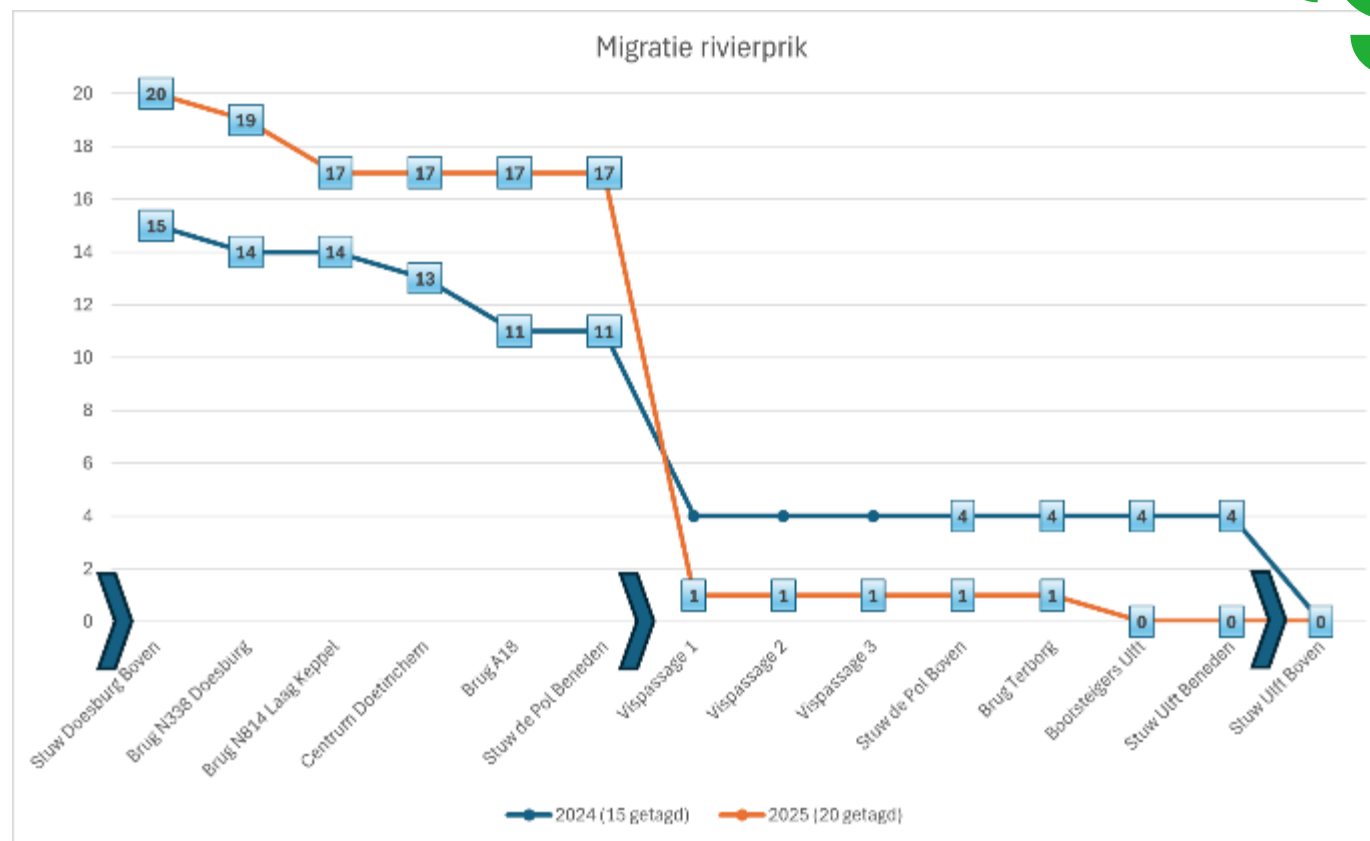
- Deels bevestiging bevindingen eerste seizoen
- Circa de helft lijkt te paaien op de Oude IJssel (omgeving stuw De Pol)
- Kleiner (zeer beperkt) succesratio
- Hogere zwemsnelheid
(tot 0,72 m/s --> lagere stroomsnelheid)

OVERALL RESULTATEN

Opwaartse vismigratie van rivierprikken in de Oude IJssel (2023-2025)

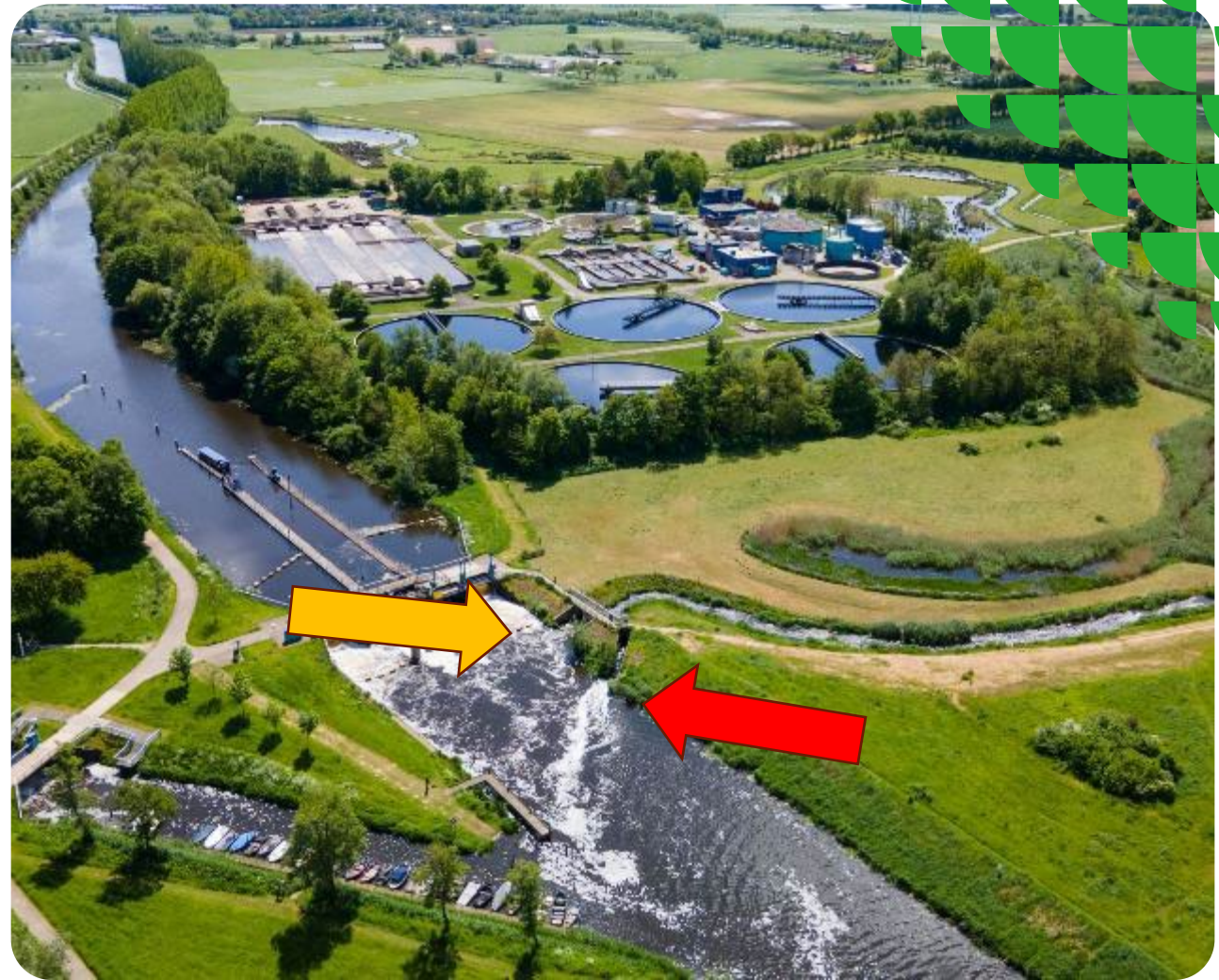
- Vismigratievoorzieningen op de Oude IJssel helpen de prik migreren, maar niet allemaal.
- Het gros komt stuw De Pol niet voorbij, geen exemplaren voorbij stuw Ulft.
- Geen prikken naar de Bielheimerbeek (wel beekprik aldaar, ook feromonen?)
- Paai beneden stuwen BHB, de Pol en/of Ulft. Mogelijk in vispassage De Pol.
- Invloed van omgevingsfactoren:
 - Waterhoogte en -temperatuur op Oude IJssel lijken geen invloed te hebben op migratie.
 - Hogere afvoer Oude IJssel lijkt meer prikken de Oude IJssel op te bewegen (>15m/s en vooral bij lage waterstand Gelderse IJssel).
 - Passagemomenten vallen samen met afvoerpieken (ook bij de Pol)

STUW DE POL

Even inzoomen op de vispassage

- RWZI uitstroompunt vóór de uitstroom vispassage (rode pijl)
- Mogelijke oplossingen:
 - Handmatig aanpassingen aan de cascades in de bypass (gedaan)
 - Uitstroom RWZI verlagen tijdens migratieperiode
 - Voorziening aanwezig om uitstroom te verhogen (oranje pijl)

MEER VRAGEN DAN ANTWOORDEN!

Rivierprik: het blijft een mysterieus beestje, ook in de Oude IJssel!

- Waarom worden de rivierprikken weinig gesignaleerd na stuw De Pol:
 - Kunnen ze de ingang van de vispassage niet vinden?
 - Kunnen ze er niet doorheen komen?
 - Ligt er een mooie paaigrond voor de stuw?
 - Gebruiken rivierprikken bij De Pol ook de schutsluis?
 - Passeren bij afvoerpiek: gaan ze actiever zoeken of is de stuw beter passeerbaar?
- Waarom zwemmen de rivierprikken de Bielheimerbeek / Boven Slinge niet op?
- Waar paait de rivierprik in de Oude IJssel?
 - Gebruiken ze hiervoor de bypass bij De Pol?
- Hoeveel aanbod is er voor de stuw van Doesburg?
- Is de toename van rivierprikken in tweede seizoen toeval of ...?
- Hoe effectief zijn de vismigratievoorzieningen op de Oude IJssel nou echt?

VERVOLG

Wat we gaan doen ter afronding

- Nog 1x uitlezen receivers (mei 2026)
- Verder uitwerken van onderzoeksresultaten (2026)
- Publiceren onderzoeksresultaten (herfst 2026)
- Boek Swimway Oude IJssel
- Jeugdmodule Watermuseum
- Informatieve video
- Artikelen in vakbladen (VISionair)

Meer lezen? Volg ons op facebook en/of lees artikelen in VISionair #74 en #77!

VRAGEN?

=

VRAGEN!

 Interreg

(Co-)financierd van
de Europese Unie
(Mede) gefinancierd
door de Nederlandse Unie

Deutschland – Nederland

De Rijn Verbindt
Der Rhein Verbindet

 SPORTVISUNIE

 SPORTVISUNIE

HET IS ONZE NATUUR

Leyenseweg 115
3721 BC Bilthoven
Tel. 030 605 84 00
info@sportvisunie.nl
www.sportvisunie.nl

